

IV

(Pranešimai)

EUROPOS SAJUNGOS INSTITUCIJŲ, ĮSTAIGŲ IR ORGANŲ PRANEŠIMAI

TARYBA

2011 m. kovo 7 d. Tarybos išvados. Europos lyčių lygybės paktas (2011–2020 m.)

(2011/C 155/02)

EUROPOS SAJUNGOS TARYBA,

PRIMINDAMA, KAD:

1. Moterų ir vyrų lygybė yra viena iš pagrindinių Sutartyse įtvirtintų Europos Sąjungos vertybių ir vienas iš Europos Sąjungos tikslų bei uždavinių, o moterų ir vyrų lygybės principo integravimas į visas ES veiklos sritis yra bendras Sąjungos tikslas ⁽¹⁾;
2. Lyčių lygybė įtvirtinta Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 23 straipsnyje;
3. Europos Sąjunga turi daug teisės aktų, kuriais skatinama, kad vienodo požiūrio į vyrus ir moteris principo būtų laikomasi įvairiose srityse, pavyzdžiui, užimtumo ir galimybės naudotis prekėmis bei paslaugomis srityse ⁽²⁾, tačiau iš kelių iš eilės Europos Komisijos priimtų moterų ir vyrų lygybės ataskaitų ⁽³⁾ matyti, kad pažanga daroma lėtai ir *de facto* lyčių lygybė dar nėra užtikrinta;

4. Europos Sąjungos naujoji darbo vietų kūrimo ir pažangaus, tvaraus ir integracinio ekonomikos augimo strategija „Europa 2020“ ⁽⁴⁾ padės valstybėms narėms ir Europos Sąjungai užtikrinti aukšto lygio konkurencingumą, našumą, ekonomikos augimą, socialinę sanglaudą ir ekonominę konvergenciją;

5. Į strategiją „Europa 2020“ įtrauktas pagrindinis tikslas – iki 75 % padidinti 20–64 metų amžiaus moterų ir vyrų užimtumo lygį, o tai reiškia, kad įgyvendinant strategiją kliūčių moterų dalyvavimui darbo rinkoje šalinimą būtina laikyti prioritetiniu klausimu;

6. Užimtumo gairėse, kurios yra strategijos „Europa 2020“ integruotų gairių ⁽⁵⁾ dalis ir kurių stebėseną vykdoma bendroje vertinimo sistemoje ⁽⁶⁾, šiuo atžvilgiu pabrėžiama, kaip svarbu įgyvendinti ir vertinti užimtumo politiką, kuria skatinama lyčių lygybė ir profesinio bei asmeninio gyvenimo pusiausvyra, ir vykdyti tolesnę su tuo susijusią veiklą;

7. Europos Komisijos priimtoje Metinėje augimo apžvalgoje ⁽⁷⁾ nurodyta, kad nesavanoriškas darbas ne visą dieną tebėra problema kai kuriose valstybėse narėse, o moterys, norinčios sugrįžti į darbo rinką, vis dar susiduria su sunkumais;

8. Europos Komisijos 2010–2015 m. moterų ir vyrų lygybės strategija parengta remiantis Komisijos parengtomis „Moterų ir vyrų lygybės gairėmis – 2006–2010“ ⁽⁸⁾ (buvo atlikta šių gairių įgyvendinimo laikotarpio vidurio peržiūra) ⁽⁹⁾ ir 2010 m. kovo 5 d. Europos Komisijos priimta Moterų chartija ⁽¹⁰⁾;

⁽¹⁾ ES sutarties 2 straipsnis ir 3 straipsnio 3 dalis bei SESV 8 straipsnis.

⁽²⁾ 1992 m. spalio 19 d. Tarybos direktyva 92/85/EEB dėl priemonių, skirtų skatinti, kad būtų užtikrinta geresnė nėščių ir neseniai pagimdžiusių arba maitinančių krūtimi darbuotojų sauga ir sveikata, nustatymo (OL L 348, 1992 11 28, p. 1); 2004 m. gruodžio 13 d. Tarybos direktyva 2004/113/EB, įgyvendinanti vienodo požiūrio į moteris ir vyrus principą dėl galimybės naudotis prekėmis bei paslaugomis ir prekių tiekimo bei paslaugų teikimo (OL L 373, 2004 12 21, p. 37); 2006 m. liepos 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2006/54/EB dėl moterų ir vyrų lygių galimybių ir vienodo požiūrio į moteris ir vyrus užimtumo bei profesinės veiklos srityje principo įgyvendinimo (OL L 204, 2006 7 26, p. 23); 2010 m. kovo 8 d. Tarybos direktyva 2010/18/ES, įgyvendinanti patikslintą BUSINESSEUROPE, UEAPME, CEEP ir ETUC sudarytą Bendrąjį susitarimą dėl vaiko priežiūros atostogų, ir panaikinanti Direktyvą 96/34/EB (OL L 68, 2010 3 18, p. 13); 2010 m. liepos 7 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2010/41/ES dėl vienodo požiūrio į savarankiškai dirbančius vyrus ir moteris principo taikymo, kuria panaikinama Tarybos direktyva 86/613/EEB (OL L 180, 2010 7 15, p. 1).

⁽³⁾ Naujausia ataskaita pateikiama dok. 6571/11. 3, 4 ir 6–12 išnašose paminėti dokumentai pateikiami Tarybos dokumentų viešame registre: <http://register.consilium.eu.int/>

⁽⁴⁾ Dok. EUCO 13/1/10 REV 1.

⁽⁵⁾ OL L 308, 2010 11 24, p. 46.

⁽⁶⁾ Dok. 16984/10 + ADD 1.

⁽⁷⁾ Dok. 18066/10 + ADD 1–3.

⁽⁸⁾ Dok. 7034/06.

⁽⁹⁾ Dok. 17495/08.

⁽¹⁰⁾ Dok. 7370/10.

9. Europos Komisijos 2010–2015 m. moterų ir vyrų lygybės strategijoje daugiausia dėmesio skiriama šiems penkiems prioritetams: vienodai ekonominei nepriklausomybei; vienodam užmokesčiui už vienodą arba vienodos vertės darbą; lygybei priimant sprendimus; orumui, neliečiamumui ir smurto dėl lyties panaikinimui; ir lyčių lygybei už Europos Sąjungos ribų; strategijoje taip pat sprendžiami svarbūs horizontalieji klausimai, susiję su lyčių vaidmenimis, teisės aktais, valdymu ir lyčių lygybės užtikrinimo priemonėmis;
10. 2006 m. Europos Vadovų Taryba patvirtino pirmąjį Europos lyčių lygybės paktą ⁽¹⁾, o 2010 m. kovo mėn. trijų pirmininkaujančių valstybių narių grupė paragino paminėti šio pakto penkerių metų sukaktį;
- ATSIŽVELGDAMA Į TAI, KAD:
11. 2010 m. gruodžio 6 d. Taryba priėmė išvadas, kuriomis remiamas Europos Komisijos 2010–2015 m. moterų ir vyrų lygybės strategijos įgyvendinimas ⁽²⁾, taip pat išvadas dėl išipareigojimo panaikinti vyrų ir moterų darbo užmokesčio skirtumą stiprinimo bei tam skirtų veiksmų aktyvinimo ir dėl Pekino veiksmų programos įgyvendinimo peržiūros ⁽³⁾, kuriose Europos Vadovų Tarybos paprašyta
- 2011 m. pavasarį patikslinti ir patobulinti Europos lyčių lygybės paktą atsižvelgiant į Komisijos parengtą naują 2010–2015 m. moterų ir vyrų lygybės strategiją, strategiją „Europa 2020“ ir minėtas išvadas;
12. Būtina imtis tinkamų veiksmų, kuriais kovojama su moterų visų formų diskriminacija, taip pat reikia išnagrinėti daugialypės diskriminacijos priežastis ir išnagrinėti veiksmingus jos panaikinimo būdus;
13. PRIIMA priede pateiktą Europos lyčių lygybės paktą (2011–2020 m.);
14. PRAŠO Europos Vadovų Tarybos patvirtinti paktą savo pavasario susitikimo išvadose, kad būtų sprendžiami esami uždaviniai lyčių lygybės politikos srityje ir užtikrinama, kad lyčių aspektas būtų integruojamas į visų sričių politiką, ypač įgyvendinant strategiją „Europa 2020“;
15. RAGINA Europos Vadovų Tarybą įtraukti lyčių lygybės klausimą į savo darbotvarkę prieš baigiant galioti 2010–2015 m. Europos Komisijos moterų ir vyrų lygybės strategijai.

⁽¹⁾ Dok. 7775/1/06 REV 1.

⁽²⁾ Dok. 16880/10.

⁽³⁾ OL C 345, 2010 12 18, p. 1.

PRIEDAS

Europos lyčių lygybės paktas (2011–2020 m.)

EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA pripažįsta, kad moterų ir vyrų lygybė yra viena iš pagrindinių Europos Sąjungos vertybių ir kad lyčių lygybės politika gyvybiškai svarbi ekonomikos augimui, klestėjimui ir konkurencingumui. Praėjus penkeriems metams nuo pirmojo Europos lyčių lygybės pakto priėmimo reikia naujo postūmio, visų pirma siekiant dar kartą patvirtinti ir paremti Komisijos 2010–2015 m. moterų ir vyrų lygybės strategijos ir Europos Sąjungos darbo vietų kūrimo ir pažangaus, tvaraus ir integracinio ekonomikos augimo strategijos „Europa 2020“ glaudžias tarpusavio sąsajas. Todėl TARYBA dar kartą patvirtina savo įsipareigojimą pasiekti Sutartyje minimus plataus užmojo ES tikslus lyčių lygybės srityje, visų pirma:

- 1) pašalinti lyčių nelygybę užimtumo ir socialinės apsaugos srityje, įskaitant vyrų ir moterų darbo užmokesčio skirtumą, kad būtų pasiekti strategijos „Europa 2020“ tikslai, ypač trijose lyčių lygybės požiūriu itin svarbiose srityse: užimtumo, švietimo ir socialinės įtraukties skatinimo (visų pirma mažinant skurdą), tokiu būdu prisidedant prie Europos darbo jėgos augimo potencialo;
- 2) skatinti geresnę moterų ir vyrų profesinio bei asmeninio gyvenimo pusiausvyrą visą gyvenimą, kad būtų didinama lyčių lygybė bei moterų dalyvavimas darbo rinkoje ir prisidedama prie demografinių problemų sprendimo; ir
- 3) kovoti su visų formų smurtu prieš moteris siekiant užtikrinti, kad moterys galėtų naudotis visomis žmogaus teisėmis, ir pasiekti lyčių lygybę, be kita ko, siekiant integracinio augimo.

TARYBA ragina imtis veiksmų valstybių narių ir atitinkamais atvejais Sąjungos lygiu šiose srityse:

Priemonės, skirtos lyčių nelygybei pašalinti ir kovoti su lyčių segregacija darbo rinkoje:

- a) skatinti visų amžiaus grupių moterų užimtumą ir panaikinti lyčių nelygybę užimtumo srityje, be kita ko, kovojant su visų formų diskriminacija;
- b) pašalinti lyčių stereotipus ir skatinti lyčių lygybę visais švietimo ir mokymo lygiais, taip pat profesiniame gyvenime, kad būtų sumažinta lyčių segregacija darbo rinkoje;
- c) užtikrinti vienodą užmokestį už vienodą darbą ir vienodos vertės darbą;
- d) skatinti moterų įgalinimą politiniame bei ekonominiame gyvenime ir skatinti moterų verslumą;
- e) raginti socialinius partnerius ir įmones kurti ir veiksmingai įgyvendinti su lyčių lygybe susijusias iniciatyvas ir skatinti lyčių lygybės įgyvendinimo planus darbovietėse; ir
- f) skatinti vienodą moterų ir vyrų dalyvavimą priimant sprendimus visais lygiais ir visose srityse, kad būtų visiškai išnaudoti visų talentai.

Geresnės moterų ir vyrų profesinio ir asmeninio gyvenimo pusiausvyros skatinimo priemonės:

- a) geriau teikti tinkamas, prieinamas, aukštos kokybės vaikų priežiūros paslaugas, skirtas vaikams iki privalomojo mokyklinio amžiaus, kad būtų pasiekti 2002 m. kovo mėn. Barselonos Europos Vadovų Tarybos susitikime nustatyti tikslai, atsižvelgiant į vaikų priežiūros paslaugų paklausą ir atsižvelgiant į nacionalinius vaikų priežiūros paslaugų teikimo modelius;
- b) geriau užtikrinti kitų išlaikytinių priežiūros įstaigų skaičių; ir
- c) skatinti lanksčias darbo sąlygas ir tiek moterų, tiek vyrų įvairių rūšių atostogas.

Kovos su visų rūšių smurtu prieš moteris priemonės:

- a) nacionaliniu ir Sąjungos lygiu priimti ir įgyvendinti strategijas, kuriomis siekiama pašalinti smurtą prieš moteris, ir vykdyti jų stebėseną;
- b) stiprinti smurto prieš moteris prevenciją ir nukentėjusiųjų bei potencialių nukentėjusiųjų, įskaitant moterų iš visų palankių sąlygų neturinčių grupių, apsaugą; ir
- c) akcentuoti vyrų ir berniukų vaidmenį ir atsakomybę naikinant smurtą prieš moteris.

Valdymas, įgyvendinimas ir stebėseną:

Atitinkamais atvejais strategijos „Europa 2020“ mechanizmuose turėtų būti atsižvelgiama į atitinkamus šio pakto aspektus, taip pat metines Komisijos moterų ir vyrų lygybės ataskaitas.

TARYBA dar kartą patvirtina savo įsipareigojimą stiprinti valdymą pasitelkiant lyčių aspekto integravimą, įtraukdama lyčių aspektą į visų sričių politiką, įskaitant ES išorės veiksmus, taip pat atsižvelgdama į itin svarbų vyrų ir berniukų vaidmenį skatinant lyčių lygybę, ir užtikrindama, kad atliekant naujos ES politikos poveikio vertinimą būtų atžvelgiama į lyčių lygybės aspekto poveikį. TARYBA ragina valstybes nares ir Komisiją, visų pirma pasitelkiant Eurostatą, toliau plėtoti turimą statistiką ir rodiklius pagal lytį ir pasinaudoti visais Europos lyčių lygybės instituto pajėgumais.

Valstybės narės raginamos rengiant ir įgyvendinant nacionalines reformų programas atsižvelgti į lyčių lygybės aspektą ir skatinti lyčių lygybės politiką, ypač kiek tai susiję su Užimtumo gairėmis, ir jų prašoma tinkamai naudotis sutartais lyčių lygybės rodikliais, parengtais pagal bendrą vertinimo sistemą, ir vykdamt tolesnę veiklą, susijusią su Pekino veiksmų programa, visų atitinkamų sričių politikoje ir procesuose.

Komisijos ir Tarybos taip pat prašoma integruoti lyčių lygybės aspektą rengiant Metinę augimo apžvalgą, nuomones dėl šalių ir konkrečioms šalims skirtas rekomendacijas. Ministrai kasmet Tarybos lygiu turėtų aptarti Europos lyčių lygybės pakto įgyvendinimo pažangą.
